

Center for Dagtilbud

Maj-Britt Thy

mathy@slagelse.dk

12. april 2015

NOTAT

Oplæg til videreudvikling af samarbejde mellem skoler og fritidstilbud i Sørbymagle, Slots Bjergby, Flakkebjerg og Dalmose

Baggrund

Uddannelsesudvalget behandlede den 3. marts 2014 en sag om organisering af fritidstilbuddene i forlængelse af folkeskolereformen.

Uddannelsesudvalget godkendte på mødet den 3. marts 2014 en indstilling om uændret organisering af fritidstilbuddene. Derudover besluttede udvalget, at de integrerede institutioner og skolerne i Sørbymagle, Slots Bjergby, Flakkebjerg og Dalmose i fællesskab skulle udarbejde et oplæg til videreudvikling af det tværgående samarbejde – dette med henblik på, at spørgsmålet om deres organisering skulle genoptages i foråret 2015.

Det fælles oplæg fra de 4 integrerede institutioner og de 4 skoler er indeholdt i dette notat.

Notatet består af en opsamling af de erfaringer, der er indhentet i perioden august 2014 til april 2015, anbefalinger til "det gode samarbejde" samt generelle betragtninger omkring det tværgående samarbejdes betydning for børn og familier i lokalområdet.

Overordnet anbefaling

Lokalt samarbejde og sammenhængskraft – sikrer den røde tråd i familien og barnets liv.

Vi ønsker at fastholde den lokale forankring og de lokale erfaringer/relationer/projekter, som i dag er imellem skoler og institutioner. Vi ved, at det tætte samarbejde mellem to virksomheder er med til at styrke børnene, så de får den bedste dag.

- Den nuværende organisering er bæredygtig for begge virksomheder, og sikrer derved en bæredygtig udvikling af lokalområdet.
- Med et samarbejde med institutioner, der hører under dagtilbudsloven sættes der fokus på det relationsskabende og forbyggende arbejde.
- Mange børn og især børn, der ikke udelukkende har succeser i skolen, har glæde af et "scene-skift" mellem skole og fritidstilbud.

De 4 områder

De aldersintegrerede daginstitutioner i tidligere Hashøj kommune, er bæredygtige institutioner i landdistrikterne, som kan rumme børn fra vuggestue/småbørn/børnehavebørn/fritidshjemsbørn og klubbørn under samme ledelse og under dagtilbudsloven. I samarbejdet med skolerne er der en unik mulighed for at sikre børn og familier en rød tråd samt kontinuert at arbejde med brobygning ved de forskellige overgange i barnets liv.

Sammenhæng med skolereformen

Skolereformen er ikke starten på samarbejdet mellem skoler og aldersintegrerede institutioner i Slotsbjergby, Sørby, Dalmose og Flakkebjerg, men der er ingen tvivl om, at skolereformen – eller konsekvenserne af den har påvirket samarbejdet.

Generelt er samarbejdet blevet tættere og mere formaliseret og behovet for samarbejdet har aldrig været større. Der hvor samarbejdet er blevet udfordret skyldes det økonomi og tid.

“På baggrund af erfaringerne fra skoleåret 2014/15 arbejder vi med at udbygge samarbejdet med udgangspunkt i de økonomiske rammer, der er vores vilkår og med fokus på udveksling af kompetencer og styrkelse af børnenes faglige og sociale udvikling.” (Flakkebjerg)

“Det er vi i gang med. Vi ønsker at få lov til at videreføre den unikke institutionsform, vi igennem mange år har oparbejdet og fået til at fungere pædagogisk og økonomisk – og vi har bevist at det kan virke og bevare sammenhængskraften..” (Sørby)

“Dejligt med en sparringspartner.” (Slotsbjergby)

Erfaringer – generelt: viljen til samarbejde.

Alle understreger viljen til samarbejde; men samarbejdet sker på mange forskellige måder – både i forhold til økonomi og i forhold til personaleressourcer.

Arbejdet med dette notat er en god anledning til at høre om de andre områders erfaringer. Det noteres, at der generelt fremhæves mange gode erfaringer ved det tværfaglige samarbejde, men at det måske i endnu højere grad er de kompromisser, der er indgået, der er spændende. I kompromiserne er der inspiration og viden at hente. Det vil være formålstjenstligt løbende at bruge gruppen til videndeling.

Den økonomiske side af sagen er en udfordring. Det er opfattelsen, at den stramme økonomi i nogle områder er en ekstra motivation i samarbejdet, mens det i andre områder netop er økonomien, der har gjort det svært at udvide samarbejdet.

De fire områder er enige om, at der skal gives plads til lokale forskelle i samarbejdet – alligevel er der nogle generelle ting, som gruppen vil anbefale.

- Det bærende er, at der er god kemi og godt samarbejde mellem institutionerne. Derfor skal der sættes tid af til at møde hinanden.
- At der er opmærksomhed og fokus på at aftaler og forventninger kommunikeres tydeligt til medarbejderne i begge virksomheder
- Det er vigtigt, at begge parter er en del af planlægningen – skemalægning, fælles forberedelsesmøder, aktivitetsplanlægning m.v.

- Der udarbejdes en årlig kontrakt/samarbejdsaftale – indholdet skal tilpasses de lokale forhold

Drift og personaleforhold:

I forhold til personale er der indgået forskellige aftaler. I to af områderne Slotsbjergby og Sørby indgår medarbejdere fra fritidstilbuddet i arbejdet på skolen. De medarbejdere, som eleverne møder på skolen, er således de samme, som de medarbejdere de møder senere på dagen i fritidstilbuddet. I denne ordning kan der tilføres mange ressourcer på bestemte tidspunkter af dagen i skolen. Dette giver stor fleksibilitet i planlægningen, og det giver samtidigt en mulighed for at tilbyde medarbejderne fra fritidstilbuddet nogle attraktive stillinger.

Der kan etableres stillinger i fritidstilbuddet, der sikrer en kvalitetsmæssig og kontinuerlig mulighed for at vægte en vigtig fritid for børnene.

I både Sørby og Slotsbjergby er der tale om 2 selvstændige virksomheder, der beriger hinanden i hverdagen og giver god synergi og sammenhængskraft i lokalområderne.

Den største udfordring i samarbejdet har været at mødes i dagtimerne – lærere og pædagoger i forhold til planlægning og møder med eksterne samarbejdspartner som for eksempel PPR. Virksomhederne har i fællesskab arbejdet på at finde løsninger, der sikrer, at de medarbejdere, der er vigtige for at løse udfordringerne, kan deltage i møder - uden at den vigtige kerneopgave i henholdsvis skoletiden eller fritidstilbuddet tilsidesættes.

I Dalmoose og Flakkebjerg, hvor enhederne er lidt mindre, har man grebet det lidt anderledes an.

I Dalmoose tager samarbejdet ligesom i de andre områder udgangspunkt i lokalområdet og den unikke mulighed, der er for at sikre en rød tråd i børnenes liv. Der arbejdes med brobygning mellem daginstitution og skole. Der er ikke fælles personale, men der afsættes både tid og personaleressourcer til fælles samarbejde. anbefaling om delt ansættelsesforhold blev fulgt, men det viste sig i praksis føre til mistro hos de berørte medarbejdere. Derfor er ansættelsesforholdene ændret i løbet af perioden.

Samtidigt udnytter de to enheder at lave fælles arrangementer for derved at kunne deles om udgiften.

I Flakkebjerg er der ikke lavet en aftale omkring personaleressourcer for et helt år ad gangen endnu. Aftalen har her været, at skolen og daginstitutionen løbende er i dialog om skolens køb af pædagogiske timer hos daginstitutionen. Det har vist sig at være en vanskelig og tidskrævende fremgangsmåde, og der arbejdes med en anden løsning frem mod skoleåret 2015/16. Én af udfordringerne har været at samarbejdet oprindeligt blev planlagt og aftalt med den nu afdøde skoleleder og at de økonomiske rammer, der var til rådighed var mere begrænsede end oprindeligt forudset.

Med henblik på at udvikle det fremadrettede samarbejde – også på længere sigt og på at styrke sammenhængskraften og bæredygtigheden i lokalområdet, er der nu nedsat en fælles arbejdsgruppe.

Ledelse og samarbejde:

Ledelserne har fællesmøde. Nogle har fællesmøde ugentligt, andre månedligt og derudover efter behov. Møder giver et stort kendskab til hinandens ressourcer, og forståelse for samme.

Pædagoger deltager i samtaler om eller med elever, ved udredning af elever og lignende udfordringer.

Her opleves det, at det er en fordel, at der er flere fagligheder i spil. Samtidigt har pædagogerne fra tiden i daginstitutionen et kendskab til både barnet og familien, som kan bringes i spil. Når udfordringer opstår, finder de forskellige aktører i samarbejde de faglige kompromisser, der sikrer en god dag - både i skolen og i fritiden.

Samlet giver det et godt blik for en fælles indsats for børnene i lokalområdet. Det er vigtigt – også for inklusionen.

Organisering og lokale forhold:

Størstedelen af skolernes elever i målgruppen gør brug af daginstitutionernes fritidstilbud. Det skaber en tyngde for lokalsamfundet. Virksomheder kan bruge hinandens lokaler, og derved får begge virksomheder en større bygningsmasse, som kan udnyttes på forskellige tidspunkter

I Dalmose har førskolegruppen i daginstitutionen et klasselokale stillet til rådighed på skolen, hvor de samarbejder med børnehaveklasselederen. I arbejdet med brobygning er det for børnene, inden de starter i skolen, med til at skabe genkendelighed. De lærer skolens hverdag at kende - herunder for eksempel lyden af klokken og frikvarter.

Samarbejde med lokalsamfundet

Der er ingen tvivl om, at arbejdet i både daginstitutioner og skoler tager udgangspunkt i en interesse for lokalsamfundet.

“Det er en vigtig opgave – og fordelene ved at fortsætte som 2 institutioner er, at skolelederen kan bevare sit fokus på den undervisningsmæssige del af eleverne og lederen af den integrerede daginstitution med børn fra 3 – 13 år – kan have sit fokus på fritiden, det sociale og forebyggelsesmæssige – samt de relationer der indadtil og udadtil i et lokalsamfund er meget vigtige.” (Sørby)

Kommentarer til forslag om en ændret organisering

Såfremt fritidshjemsdelen i de integrerede institutioner ændres til en SFO under skolens regi – vil det have som konsekvens, at daginstitutionerne bliver meget små enheder. I en tid, hvor der samtidig er faldende børnetal, vil det betyde, at enhederne har svært ved at være økonomisk bæredygtige. Når enhederne er trængte, kan det betyde enten, at de må lukkes, fordi de bliver

for små – eller at det er svært at fastholde den pædagogiske kvalitet. Såfremt daginstitutionerne mister deres eksistensgrundlag vil skolen også skulle kæmpe hårdere for at tiltrække elever. Elever der ikke længere naturligt fortsætter fra lokalt dagtilbud til lokal skole. Ovennævnte er årsag til, at alle argumenter om fastholdelse af den nuværende organisering bunder i et ønske om en videreudvikling af de fire lokalområder.

Uændret organisering – de nuværende fritidstilbud bliver fastholdt

En uændret organisering vil:

- *Bevare den nuværende mangfoldighed i fritidstilbuddene med mulighed for økonomisk og faglig bæredygtighed*
- *Fastholde den lokale forankring og de lokale erfaringer/relationer/projekter*
- *Fortsat stille krav om et ligeværdigt og konstruktivt samarbejde om den længere og mere varierede skoledag*
- *Fortsat stille krav om en effektiv ressourceudnyttelse*
- *De fritidstilbud, der i dag er underlagt Dagtilbudsloven, vil fortsat arbejde med afsæt i Dagtilbudslovens formålsparagraf og intention, med fokus på kvalitative læringsmiljøer og forebyggende pædagogisk arbejde*
- *En tæt samarbejde med en sparringspartner med en anden faglighed gør beslutningerne mere nuancerede og derfor bedre*

Notatet er udarbejdet af:

Pia Jørgensen Gabel og Jeanette Scharboe (Dalmose)

Charlotte Ørum Henriksen og Poul Erik Gudiksen (Slotsbjergby)

Lisbeth Bergstedt og Pia C.K. Jensen (Flakkebjerg)

Erik Volff Pedersen og Nils Møller (Sørby)

Rikke Maja Kromann (Center for Skole)

Maj-Britt Thy (Center for Dagtilbud)